

Kv. Stenkrossen 2, Kv. Råbykungen 2, 3

Lund fornlämning 175:1
Lunds kommun, Skåne län
Arkeologisk utredning 2018
Mattias Karlsson

Titel: Kv. Stenkrossen 2, Kv. Råbykungen 2, 3
Författare: Mattias Karlsson
Kulturmiljörapport: 2018:50

Omslagsbild: Schakt 21 mot nordöst.
Upphovsrätt: Där inget annat är angivet, enligt Creative Commons licens CC BY

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	5
Fornlämningsmiljö.....	6
Tidigare arkeologiska iakttagelser	9
Genomförande och resultat	11
Kulturlagerstatus	15
Förslag till fortsatta åtgärder.....	16
Administrativa och tekniska uppgifter.....	17
Bilagor. Kartor och ritningar	21

Sammanfattning

Inför planerad exploatering och omgestaltning av kv. Stenkrossen 2 och Råbykungen 3 utförde Kulturen i Lund en arkeologisk utredning enligt Länsstyrelsens beslut (Lst dnr 431-32007-2017; Kulturens proj. nr 61000-619). Området ligger strax söder om Lilla Råby historiska bytomt (RAÄ Lund 175:1).

De aktuella kvarteren ligger strax intill och norr och söder om det gamla järnvägsspåret mellan Lund och Hardeberga. I området har funnits upplag, industrier och industriliknande aktivitet under 1900-talet (Borg & Nilén 2007). I kv. Stenkrossen står många av byggnaderna från denna epok kvar, men med ändrade funktioner. I östra delen av området har under 1990-talet funnits skolpaviljonger, idag rivna. I kv. Råbykungen finns en förskola, idrottshall, fotbollsplan och gatukök. Förutom dessa element finns i båda områdena träd, buskar, stolpar, ledningar med mera, till vilket hänsyn togs i samband med schaktningen.

Sammanlagt grävdes 29 schakt: 23 schakt i kv. Stenkrossen 2 och 6 schakt i kv. Råbykungen 3. Antalet schaktmeter uppgick sammanlagt till ca 325 meter.

Den arkeologiska utredningen i kv. Stenkrossen 2 och Råbykungen 3 kunde påvisa att upp till metertjocka lager med sentida raseringsmaterial som lagts över hela området. I vissa områden har ingrepp på 1900-talet gjorts ned till morännivå och i andra områden finns äldre matjord och marklager kvar, fastän ofta infiltrerade av senare aktiviteter. Inga kulturlager som bedöms vara äldre än 1700- och 1800-talet påträffades. Ett mindre antal nedgrävningar påträffades i morännivå eller på en något högre nivå.

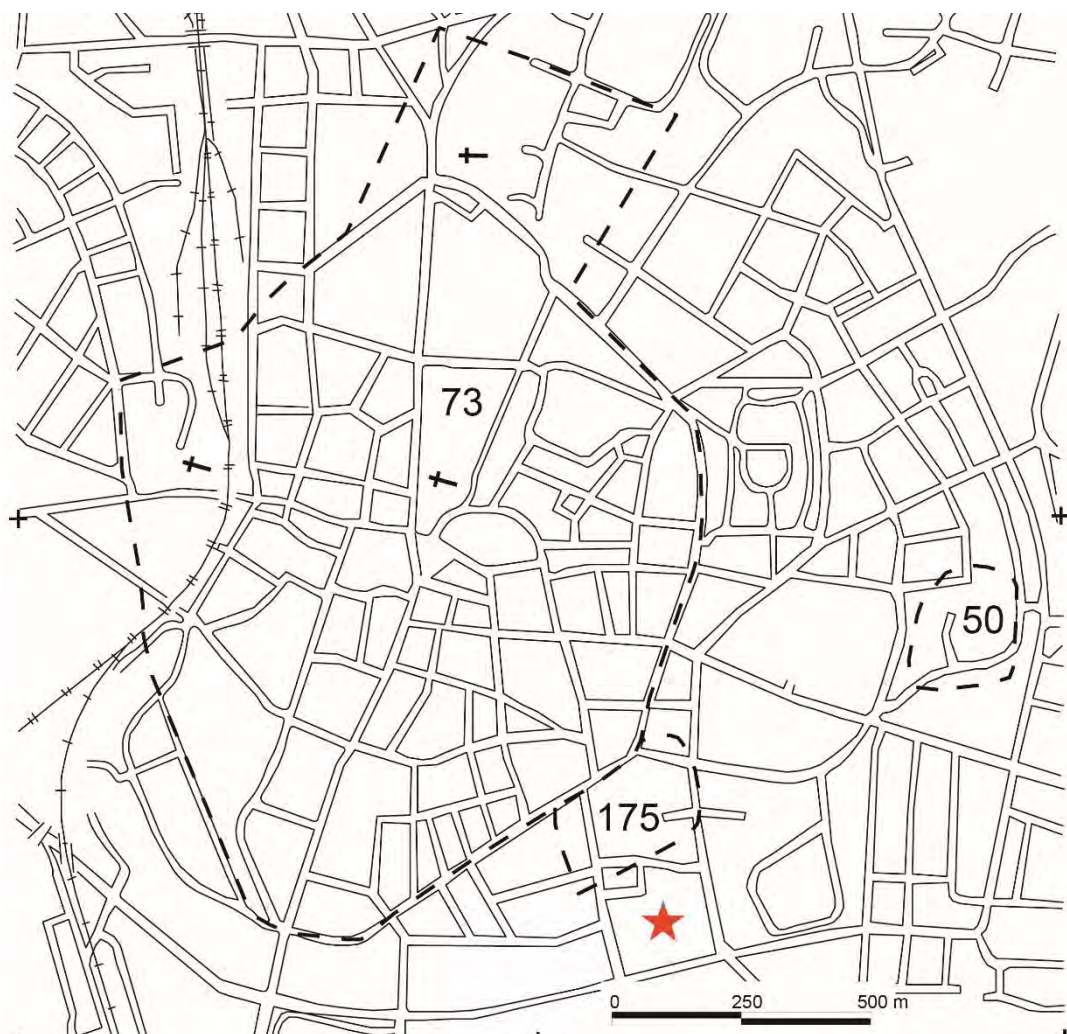
I kv. Stenkrossen 2 påträffades fem diken: fyra i norr (schakt 4, 10, 26) och ett centralt på ytan (schakt 24). I nordväst påträffades fem större nedgrävningar av oklar ålder och funktion (schakt 1, 3). Nedgrävningarna innehöll inget daterande material.

Fyra stolphål påträffades i kv. Stenkrossen 2. Två av stolphålen, längst i norr (schakt 26) och i nordväst (schakt 3) hade en mörk fyllning, vars lägre nedbrytnings- och myllningsgrad, kan indikera att de är eftermedeltida. Centralt i kvarteret påträffades två stolphål (schakt 23) med en ljusare och blekare fyllning som kan indikera hög ålder, medeltid eller äldre perioder.

I kv. Råbykungen 3 påträffades ett dike (schakt 7) med inslag av rött tegel. I övrigt påträffades inga äldre lämningar i plan i kvarteret.

De påträffade lämningarna var koncentrerade till norra delen av utredningsområdet och bedöms vara spår av aktiviteter kopplade till den historiskt kända platsen för Lilla Råby bytomt, strax norr om utredningsområdet. Indikationer på bosättningar i utredningsområdet var svaga. Med tanke på den sparsamma förekomsten av lämningar – och den osäkerhet som finns om kunskapspotentialen – bedöms ytterligare

arkeologiska insatser inte vara motiverade. Om information tillkommer kan bedömningen ändras.

Figur 1. Lunds medeltida stad, fornlämning 73, med platsen för undersökningen, söder om Lilla Råby (fornlämning 175:1), markerad med en röd stjärna.

Inledning

Med anledning av att Lunds kommun planerar att exploatera för bostäder och omgestalta kv. Stenkrossen 2 och Råbykungen 3, utförde Kulturen en arkeologisk utredning enligt Länsstyrelsen i Skånes beslut (Lst dnr 431-32007-2017; Kulturens proj. nr 61000-619).

Fornlämningsmiljö

Naturgeografiska förutsättningar

Området befinner sig mellan 30 och 25 m.ö.h. Det är plant men ligger i en mycket svag nordsydlig slänt, vars lägsta punkt börjar i Höje å omkring två kilometer mot söder och sedan stiger norrut. Området ligger på lermorän. Omkring 250 meter längre mot söder finns ett östvästligt stråk med lättare jordarter i form sand och grus (bilaga 1: figur 1).

Närmaste rinnande vattendrag är idag Höje å i söder. I äldre tid har dock öppna vattenytor funnits betydligt närmare byn. Omkring 50 meter öster om exploateringsområdet finns Råby källa. Källan är idag uttorkad. Från 1840-talet betraktades den som en "hälsokälla" vid vilken uppfördes en brunnssalong (Blomqvist 1978 s. 371). På storskifteskartan från 1785 framgår att ett våtmarksområde med enstaka mindre vattenspeglar fanns ca 250 meter söder om exploateringsområdet (bilaga 1: figur 2, 6). Över en smal del av området gick en väg från Lilla till Stora Råby (Prästavägen). På denna punkt fanns en bro. Fram till 1800-talet stod ofta mycket vatten i området, särskilt på vintern, då isen användes för skridskoåkning (Ohlsson 1954 s. 15f).

Inom exploateringsområdet har tidigare funnits dammar. Enligt storskifteshandlingarna 1785 ägde gård nr 9 och 10 två dammar tillsammans.

De äldsta lantmäterihandlingarna från 1700-talet visar att Lilla Råby låg i nordöstra hörnet av byns marker (bilaga 1: figur 2). Marken var indelad i tre vångar: Dyngesvången väster om vägen till Malmö, Mellanvången öster därom och längst i öster Råbyvången. Ett partiellt storskifte genomfördes 1785 (Bevaringskommitten 1996 s. 61).

Fornlämningar

Bytomten Lilla Råby är registrerad (i FMIS) som fornlämning 175:1. Byn låg ända upp mot Lunds stad och stadsvall (Lund 73:1). Avgränsningen av fornlämningen följer i stora drag bebyggelsens utbredning enligt storskifteskartan 1785 (bilaga 1: figur 2, 3, 6). Således ligger huvuddelen av de stora lyckorna, eller möjliga tofter, till gård nr 9 och 10 strax söder om fornlämningens avgränsning. Likaledes ligger tomten där gård 14 låg, före flytten innanför stadsvallen, söder om fornlämningens avgränsning.

I FMIS redovisas även ovannämnda källa (Lund 16) öster om exploateringsområdet (figur 3). Källan betecknas i FMIS som "Trefaldighetskälla" men utan några referenser till var namnet är belagt.

Först på ungefär en kilometers avstånd söder om Lilla Råby bytomt, men på byns marker, finns registrerade fornlämningar från förhistorisk tid (bilaga 1: figur 3). Flera stenåldersboplatser är belägna söder om byn (RAÄ Lund 10:2, 12:1, 24:1, 61:1, 198). Invid

södra gränsen för Lilla Råby mark står en rest sten, "Långe Pers" sten. Enligt traditionen ska den ha kastats mot Lunds domkyrka av jätten Finn (Lund 10:1).

Arrhenius fosfatkarta från 1934 (bilaga 1: figur 3) visar på flera områden med förhöjda värden omkring 300 meter söder om fornlämningen Lilla Råby. För närvarande finns ingen förklaring till de förhöjda värdena. En möjlighet är att de representerar områden med tidigare bebyggelse som direkt föregått bebyggelsen i Lilla Råby. De registrerade fornlämningsområdena på Lilla Råby bymark överensstämmer dåligt med områden med förhöjda fosfatvärden.

Vid tidpunkten för upprättandet av 1785 års storskifteskarta (Lantmäteristyrelsens arkiv) bestod Lilla Råby av 14 numrerade enheter: 6 gårdar och 8 gathus. Gårdarna taxerades till ett ½ mantal och betecknades som utsockne frälse. Fem av gathusen var utsockne frälse och 3 betecknas som "Hospitals Gatehus".

Ett kartöverlägg med 1785 års karta (bilaga 1: figur 4, 6) i förhållande till aktuellt exploateringsområde visar att det vid denna tid inte fanns några byggnader i området. Vissa omständigheter kan dock tyda på att bebyggelsen i byn kan ha omlokaliserats mellan byns etablering på platsen och 1700-talet. Söder om gård nr 9 och 10 finns två större ägor, de betecknas som åkerlyckor, som tillhör samma gårdar. De förhållandevis stora lyckorna som ligger centralt, sett i förhållande till övriga byn, kan hypotetiskt sett vara äldre tofter till gårdarna nr 9 och 10.

I sammanhanget bör noteras att en flyttning av ett gårdsläge i byn helt tydligt kan beläggas i det skriftliga materialet. Enligt 1785 års storskifteskarta fanns ett markområde i sydvästra delen av byn (nr 143) tillhörande gård nr 14 med följande beskrivning: "Till Hustomt och Kålgård utsatt år 1750" (nuvarande östra delen av kv. Apeln). Av allt att döma har på denna tomt tidigare legat gård nr 14. Vid tiden för kartans upprättande hade emellertid gården sedan en tid tillbaka flyttats till ett läge strax innanför stadsvallen. I Bevaringsprogrammet för "Lund utanför vallarna" ses detta som ett exempel på en "glidning av byn norrut" (Bevaringskommittén 1996 s. 59).

Äldre skriftliga källor

Den äldsta skriftliga källan som omnämner Lilla Råby är från Lunds domkyrkas prebendelista från ca 1120, där ett halvt bol omtalas i byn, "Raby minore mansus dimidius" (NL s. 7). I mitten av 1100-talet dog Aki Westasun som donerat ett bol till domkyrkan, "obiit Aki Westasun, qui in villa Raby minore mansum unum huic ecclesiae contulit" (LDLV s. 173).

Från 1200-talet finns flera omnämnanden av Lilla Råby, exempelvis:

- Ärkedekanen Håkan tillbytte sig 1283 en jord i "Raby Lithlæ" för en jord i Billinge (DD 2:3 nr 73).
- År 1317 skänkte herr Åke Jonsen, kung Eriks råd, en fjärdingsjord i Lilla Råby, "curiam unius quadrantis terre in Rabylylæ", för firandet av hans årsdag i domkyrkans kor (LDLV s. 78f).
- År 1331 omtalas att ärkebiskop Karl införskaffat gods i Lilla Råby till det nyupprättade kantorsämbetet i Lunds domkyrka (DD 2:10 nr 325).
- Några år därefter, 1346, förvärvar Heligandshuset, i ett byte med domkyrkan och kantorn Heligandshuset i Lund, en gård i byn (DD 3:2 nr 270).
- År 1351 omtalas i ett befästelsebrev av ärkebiskops Petrus att kantorsämbetet och S:ta Marthas altare innehade ytterligare gods i Lilla Råby (DD 3:3 nr 407).

Förutom domkyrkan och Helgeandshuset ägde ärkebiskopen gårdar i Lilla Råby. I Uppbördsjordeboken 1522 (s. 483) omtalas tre gårdar. Vid reformationen tycks hela byn ha varit i olika kyrkliga institutioners ägo.

Ortnamnet och bebyggelsen Lilla Råby bör betraktas i sammanhang med Stora Råby, belagt omkring 1120 såsom *Raby maiore* (NL s. 8). Ortnamnen innehåller ordet *rå*, gräns (-märke) och efterleden *by*. Vilken slags gräns, råmärke som kan ha avsetts, bygräns, ägogräns eller häradsgräns är inte klarlagt. En möjlighet är att det syftar på läget nära gränsen mot Bara härad (Wahlberg 2003 s. 297). Det förutsätter emellertid att häradsindelningen är äldre än bynamnet. Ortnamnsändelsen *by*, anses ha varit produktiv från romersk järnålder till medeltid. I ortnamnsforskningen anses bebyggelserna Lilla och Stora Råby från början ha utgjort en gemensam bebyggelse (ibid s. 52, 297).

Lilla Råby tillhörde senast under senare delen av medeltiden förmodligen S:t Hans sockenkyrka i sydöstra delen av Lund. I varje fall framgår det av länsräkenskaper från senare delen av 1500-talet att fyra tomter i Lilla Råby erlade jordskyldsavgift till kyrkan (Andrén 1984 s. 93). Det är oklart om byns sockentillhörighet ändrades kort efter reformationen eller ägde bestånd ännu en tid. I sammanhanget kan noteras att i Lunds stifts landebok från omkring 1570 omtalas att "Sognneprestenn tiill Tornn och lille Raaby" hade rätt till viss ersättning i korn och havre (LSL, bd I, s. 3). Skrivningen kan tyda på att Östra Torn och Lilla Råby i en formell mening fortfarande betraktades som separat i förhållande till den vid reformationen bildade domkyrkosocken. Huruvida det också indikerar att S:t Hans kyrka och kyrkogård användes är oklart. Vad beträffar Maria Magle kyrka användes kyrkogården som begravningsplats av befolkningen i Östra Torn fram till 1816 (Andrén 1984 s. 54).

Tidigare arkeologiska iakttagelser

I utredningsområdet kv. Stenkrossen 2 och Råbykungen 3 har inga tidigare arkeologiska iakttagelser gjorts. Lilla Råby historiska bytomt (RAÄ 175:1) ligger strax norr om utredningsområdet.

En lång rad arkeologiska observationer och undersökningar med varierande resultat kan noteras inom Lilla Råby bytomt (Tabell 1, bilaga 1: figur 4). Den arkeologiska dokumentationen från Lilla Råby har i flesta fall haft en låg ambitionsnivå och bestått av observationer av sektioner och borrhål. Informationen är varierande och ibland tillsynes motstridig. Mycket pekar på att kulturlagermäktigheten inom bytomten är mellan 1,0 till 1,5 meter. Flera gårdslägen (nr 1, 8 och 13) har berörts av grävningar som dokumenterats arkeologiskt och i vilket bebyggelselämningar framkommit, i form av kulturlager, brunnar och nedgrävningar. Mellan bytomten och Lunds stad har rester vallgraven påträffats i samband med olika ingrepp. Byns utsträckning i norr är väldefinierad. Trots utschaktningar och ny bebyggelse inom fornlämningen bör det finnas potential för ny kunskap.

År	Kvarter/Gata	Kort beskrivning
1934	Gylleholm 14	Grundgrävning för bostadshus. En stenläggning av stora kullerstenar framkom ca 1,1 m under Kastanjegatans nivå och ett knadderlager ca 1 m under samma gatas nivå. Kulturlagerdjup: ca 1,00 m. Flera nedgrävningar i moränleran noterades: tre avskrädersgropar nedgrävda i lermoränen, samt en stenbrunn som hörde till det bostadshus som rivits ca 10 år tidigare. Sammanlagt insamlades 132 lösfynd (KM 37044): bl.a. en skräyxa av järn, ett plantornerat tärningskapital av sandsten och keramik. Enligt 1785 års karta låg gård nr 13 på platsen.
1945	Lilla Råby 4 (Dammgården 4)	Observation av ett lergolv och en brunn, samt en stenskodd nedgrävning i anslutning till en stenlagd yta. Kan ha vara spår av gård nr 1, markerad på 1785 års karta.
1969	Gylleholm 16	En grundgrävning genomfördes för Smålands nation, förmodligen på den plats där gårdsläget för gård nr 8 finns markerad på 1785 års karta. Från grundgrävningen finns en uppgift om en timrad brunn, i vilken ett förgyllt bronsbleck, en skärva glaserat stengods och en skärva glaserat rödgods framkom (KM 61191).
1995	Stenkrossen 2	Grundläggning för nybyggnation av gymnasieskola med 20 stycken betongplintar. Vid borrhning av 13 av plinthålen gjordes iakttagelser av kulturlagersekvansen. Borrhålen hade en diameter av 80 cm. På mellan 20 och 70 cm djup noteras asfalt, bärlager och matjord. Därunder fanns ett deponerat lager med innehåll av glasflaskor, pressglas, metallhärvor, plåt, emaljerade kärl, skodon, tegel, murbruk, takskiffer m.m. Lagrets tjocklek varierande mellan 0,33 till 1,10 m. Under detta lager fanns ett 0,3 till 1,1 meter tjockt dygt, grått och segt "svämlager". Därunder "steril moränlera". Gränsen mellan "svämlager" och "steril moränlera" var svår att uppfatta. Samma lagerbild observerades i avloppschakt i östvästlig riktning. I schaktet påträffades två stycken fragmenterade människoben (PM av Bondesson Hvid 1995 i Kulturens arkiv).
1996	Gylleholm 11	Grundgrävning för källsorteringsplats (Lst dnr 220-10053-96, 220-17977-97). Ingreppet avslutat och delvis återfyllt när arkeolog kom till platsen. Mörka fläckar ska enligt uppgift ha noterats under grävningen.
1997	Gylleholm 15	Grävning för ledningsseparation. Schaktet var 0,3-0,4 m brett och mellan 0,6-0,8 m djupt. Sammanlagt omkring 50 m löpschakt. Arkeologisk personal kom till platsen efter grävningen. Ej tillstånd av länsstyrelsen för ingreppet.

År	Kvarter/Gata	Kort beskrivning
1997	Krusbäret 5	Grävning för ledningsseparation (Lst dnr 220-28968-97). Omkring 112 löpmeter schakt grävdes ned till närmare en meters djup. Under sentida bärlager framkom äldre odlingsjord. Två större nedgrävningar påträffades. Fyndmaterialet bestod av yngre rödgods (Anmälan av utförd arkeologisk undersökning, I. Balic).
1999	Apelgatan	En undersökning i Apelgatan visade att det fanns kraftiga, välbevarade kulturlager i området. De påträffades på ett djup av mellan 0,80-1,30 m med en generell ökning i de östra delarna av bytomten (Lundberg 1999).
1999	Krusbäret 9	Schakt för tillbyggnad av hus samt två schakt för avlopp och dagvatten (220-26960-99). Intakta medeltida kulturlager påträffades och i dem 10 st skärivor yngre rödgods (Balic 1999).
1999	Källan 1 (Arkivgatan 9)	Schakt för fjärrvärme. Omrörda kulturlager ned till 0,9 m. Därunder gråbrunt lerigt lager. Lermorän på 1,5 m djup. Tillstånd saknades (ev. lst dnr 220-7860-99).
2000	Triangeln 8	Grävning för ledningsseparation (lst dnr 220-7860-99). Morän konstaterades på 0,2 m.
2000	Gylleholm 15	Geoteknik inför tillbyggnad. Ett borrhål borrades varvid konstaterades ett djup på 1,5 m till moränen. Ej tillstånd av länsstyrelsen för ingreppet.
2000	Apeln 6	Schakt för fjärrvärme. Under sentida bärlager påträffades ett brandlager och ett ca 10 cm tjockt lerlager som troligen härrör från en eftermedeltida byggnad. Under leran framkom ett ca 35 cm tjockt gråbrunt odlingslager. Kulturlagertjocklek: ca 70 cm (Balic 2001)
2003	Apeln 6	Schakt för fjärrvärme (lst dnr 431-40079-03). Sektionen bestod överst av ca 20 cm grus och sentida byggnadsrester. Därunder fanns ett tjockt lager med brun, torr, finkorning och felt kulturjord. Homogent. Tolkades som odlingslager. Moränen påträffades 0,6 m under markytan (Gardelin 2008).
2005-2006	Kastanjegatan, Södra Esplanaden, Skolgatan	Förundersökning i samband med byte av vatten- och avlopp i Södra Esplanaden (lst dnr 431-41188-05). I norra delen av Kastanjegatan korsades vallgraven (Ericsson 2008).
2010	Södra Esplanaden/Dammgården	Schaktning för fjärrvärme. Schaktningarna omfattade ca 266 m ² och ca 137 löpmeter. Stadens igenfyllda vallgrav påträffades vid flera tillfällen. I botten påträffades ett grått lerigt lager med torvaktiga inslag, som kan vara avsatt då vallgraven stod öppen. Flera aktiviteter i form av nedgrävningar, stolphål och en ränna dokumenterades. I en av nedgrävningarna påträffades en fyllning med kopparhaltig slagg, djurben och skelettdelar från en barngrav. Förmodligen kommer dessa från Sankt Hans kyrkogård, som under medeltiden låg strax norr om undersökningsområdet, och härrör från någon form av avröjning efter en brand från tiden efter reformationen (Guldåker 2015).
2013	Innerstaden 2:1 – Lilla Råby (Dammgården)	Nybyggnation (Lst dnr 431-1151-11 och 431-21880-2013). I schaktningarna framkom två brunnar: en med datering till 1100-talet och en från början av 1700-talet. Delar av vallgraven berördes av schaktningen (Kronroth 2017).
2013	Södra Esplanaden, intill kv. Dammgården 5:11	I samband med att en ny vattenledning och spillvattenservis lades i Södra Esplanaden, intill kv. Dammgården 5:11, genomfördes en arkeologisk förundersökning vid kv. Gylleholm 11. Intakta medeltida kulturlager dokumenterades i de centrala och södra delarna av schaktet vilka tolkades som en äldre avröjd markhorisont samt en avröjd del av den gamla stadsvalen (Guldåker 2013).
2014	Krusbäret 19	Grävning för dränering. Omkring 43 m löpschakt med 1 m djup. I botten framkom lermorän på vilket låg ett ca 40 cm tjockt odlingslager och därpå 50 cm med påförda lager (Lst dnr 431-6743-2014).

Tabell 1. Sammanställning av arkeologiska observationer och undersökningar på Lilla Råby bytomt. Se Bilaga 1, figur 4 för en karta med schaktens läge.

Genomförande och resultat

Utredningsområdet omfattade en sammanlagd yta av ca 34 000 m². De aktuella kvarteren ligger strax intill och norr och söder om det gamla järnvägsspåret mellan Lund och Hardeberga. I området har funnits upplag, industrier och industriliknande aktivitet under 1900-talet. I kv. Stenkrossen står många av byggnaderna från denna epok kvar, men med ändrade funktioner. I östra delen av kvarteret har under 1990-talet funnits skolpaviljonger, idag rivna. I kv. Råbykungen 3 finns en förskola, idrottshall, fotbollsplan och gatukök. Förutom dessa element finns i båda områdena träd, buskar, stolpar, ledningar med mera som hänsyn togs till i samband med schaktningen.

I området har konstaterats förhöjda halter av en rad hälsovådliga ämnen. För några år sedan sanerades området för barnens lekpark genom att jorden bortschaktades. Detta område bortföll därmed ur utredningen. Det kan konstateras att vid grävandet av schakt 18 och 19 noterades en mycket påtaglig lukt av oljeämne, så kraftig att grävmaskinisten ej ville gräva färdigt schaktet enligt plan.

Kv. Stenkrossen 2

I kv. Stenkrossen grävdes sammanlagt 23 schakt till en sammanlagd längd av 243 meter (Bilaga 1, figur 5). Schaktdjupet var oftast omkring 1,5 meter eller mer. I samtliga schakt konstaterades närmast under marklagren tjocka lager med påförd jord, ofta med rivningsmaterial, som lagts ut under sen tid.

I nordvästra delen av kvarteret grävdes tre schakt (12, 13 och 27) i ett område där en tidigare damm ska ha varit placerad enligt en lantmäterikarta från 1785. I schakt 12 och 27 påträffades nedgrävningar av oklar ålder. Ingen av fyllningarnas innehåll tycks motsvara karaktären på en fyllning i en damm. I södra schaktet (13) påträffades två, av allt att döma, naturliga sänkor. Schaktdjupet ned till steril morän uppgick till 1,4–1,5 meter.

I nordöstra delen av kvarteret grävdes 9 schakt (4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 26, 28). I tre schakt (4, 10, 26) påträffades fyra nedgrävningar som förmodligen representerar diken. Dikena hade en nordsydlig riktning. I ett dike (schakt 4) påträffades bränd lera som förmodligen representerar tegelkross. (För plan och sektion, se Bilaga 1, figur 9.) Dateringen av dikena är oklar, men sannolikt är de medeltida eller senare. I schakt 26 påträffades ett stolphål som skurit ett dike (För plan och sektion, se Bilaga 1, figur 11). Karaktären på fyllningen, mörk jord (ej "urtvättad"), i stolphålet tyder på att det är från relativt sen tid.

I västra delen av kvarteret, längs med Gylleholmsgatan, grävdes tre schakt (1–3). Längst i väster, i schakt 1 och 2, påträffades 5 nedgrävningar med oklar funktion och datering. Längre mot öster, i schakt 3, påträffades ett stolphål. Fyllningens karaktär, mörk och

luckor, kan tyda på att det var relativt sentida. Schaktdjupet ned till moränen var ca 1,3–1,5 meter.

I kvarterets centrala delar grävdes fem schakt (21–25). I schakt 23 påträffades två nedgrävningar som tolkades som stolphål. (För plan och sektion, se Bilaga 1, figur 10) Karaktären på fyllningarna indikerar att de har hög ålder, förmodligen medeltida eller äldre. I det närliggande schakt 24 påträffades ett dike i nordsydlig riktning med oklar datering. I de tre andra schakten påträffades inga lämningar i plan. Djupet ner till moränen varierade mellan schakten. I norr i schakt 22 var djupet till moränleran endast 1,1 meter, medan i de västra schakten uppgick djupet ner till moränleran mellan 2,0 till 1,4 meter .

I kvarterets södra del grävdes tre schakt (17–19). Det östra schaktet, schakt 17, placerades i ett område där, enligt 1785 års lantmäterikarta, ska ha funnits en damm. Schaktet grävdes ned till 2,4 meters djup där blågrå lera påträffades. Lagren var förhållandevis fuktiga från ca 1 meters djup. Sentida påförda utfyllnadslager med gult tegel fanns ned till 1,7 meters djup. På ett djup av 2 meter fanns ett ca 10 cm tjockt lager med vattenavsatt sand. Alldeles tydligt har lagren påverkats av rinnande vatten, vilket tyder på att schaktet placerats i ovannämnda tidigare damm.

Schakt 19 placerades några meter längre väster om schakt 17 och den tidigare dammen. På grund av de starkt luktande ångorna av diesel som trängde upp ur schaktet och grävmaskinistens invändningar mot att fortsätta schaktningen avbröts grävandet. Endast den östra delen av schaktet grävdes ned till betydande djup. I denna del påträffades vattenavsatta sandlager på ett djup av 1,3 meter. Sentida komponenter i form av gult tegel påträffades under denna nivå på ett djup av 1,5 meter. Det senare kan tyda på att en vattenspegel fanns i området fram till att området togs i bruk för en mer industriell verksamhet. Blågrå ej kulturpåverkad lera påträffades på 2 meters djup.

Längst ned i kvarterets sydvästra del placerades schakt 18. Moränleran påträffades på 1,4 meters djup. Ned till detta djup fanns endast påförda sentida massor. En stark doft av diesel gav sig till känna vid schaktningen.

Kortfattade schaktbeskrivningar

Schakt 1. Tre nedgrävningar av oklar ålder och funktion. Nedgrävningarnas riktning och form var oklara. Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,2 meter.

Schakt 2. Två nedgrävningar av oklar ålder och funktion. Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,2 meter.

Schakt 3. Ett stolphål med mörk fyllning, sotigt och med inslag av småsten. Den relativt mörka fyllningen kan indikera en sen datering (efterreformatörisk). Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,3 meter.

Schakt 4. Ett dike i nordsydlig riktning, brun siltig jord, inslag av små bitar bränd lera. Ett annat dike intill med samma riktning, med inslag av små bitar bränd lera, förmodligen tegel. Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,8 meter.

Schakt 5. Inga lämningar i plan. Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,8 meter.

Schakt 6. Inga lämningar i plan. Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,3 meter.

Schakt 10. Dike, brun siltig fyllning, nordvästlig-sydöstlig orientering. Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,4 meter.

Schakt 11. Inga lämningar i plan. Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,4 meter.

Schakt 12. I västra delen av schaktet framkom en nedgrävning med brungrå fyllning och inslag av lite träkol. Nedgrävningens funktion är oklar. Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,2 meter.

Schakt 13. I schaktbotten påträffades två sänkor med avvikande lager/fyllning som av allt att döma har ett naturligt geologiskt ursprung. Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,4 meter.

Schakt 14. Inga lämningar i plan. Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,4 meter.

Schakt 15. Inga lämningar i plan. Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,7 meter.

Schakt 17. Inga lämningar i plan. Schaktdjup ned till steril undergrund: 2,4 meter.

Schakt 18. Inga lämningar i plan. Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,4 meter.

Schakt 19. Inga lämningar i plan. Schaktdjup ned till steril undergrund: 2,8 meter.

Schakt 21. Inga lämningar i plan. Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,2–1,8 meter.

Schakt 22. Inga lämningar i plan. Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,1 meter.

Schakt 23. Två stolphål. Östra stolphålet: något organisk lera. Västra stolphålet: något organisk lera. Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,4 meter.

Schakt 24. Dike, något organisk lera, inslag av små bitar bränd lera. Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,5 meter.

Schakt 25. Inga lämningar i plan. Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,4 meter.

Schakt 26. Ett dike i nordsydlig riktning, innehållande brun lera/silt med lite bränd lera och träkol. Tydliga kanter. Ett yngre stolphål hade skurit igenom nordvästra delen av diket. Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,6 meter.

Schakt 27. En större nedgrävning konstaterades i västra delen av schaktet. Fyllningen bestod av gråbrun, fet, fuktig finkornig lerig jord, med inslag av lite bränd lera och enstaka stora djurben. Nedgrävningen hade en tydlig kant. Form och innehåll stämmer ej särdeles väl med en damm, en anläggning som ska ha funnit på platsen enligt en lantmäterikarta från 1785. Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,5 meter.

Schakt 28. Inga lämningar i plan. Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,5 meter.

Kv. Råbykungen 3

I kv. Råbykungen 3 grävdes sex schakt: två på parkeringsplatsen i väster, tre på fotbollsplanen i öster och ett i en löparbana i norr (Bilaga 1, figur 5). Sammanlagda längden av schakten var 85 meter. Generellt sett hade omfattande massor påförts området under 1900-talet.

I västra delen, på parkeringsplatsen, i schakt 29 påträffades ett förmodligen sentida dike (1800-talet?) innehållande en tegelsten. I samma schakts södra del kunde i sektionen konstateras att ytan banats av i sen tid. I ett lager med äldre brunaktig matjord fanns en tydlig kant till en nedgrävning. Norr om den kanten hade en gråaktig jord lagts ut. Schakt 7, närmast öster om schakt 29, uppvisade en liknande lagerbild. Inga äldre lämningar påträffades.

På fotbollsplanen grävdes tre schakt (8, 16 och 20). I samtliga schakt påträffades, under tjocka påförda lager, fuktiga äldre marklager på lerig/siltig undergrund. Inga nedgrävningar konstaterades. Marken i området bedömdes som icke lämplig för bebyggelse under äldre tider. Jämförelser med lantmäterikartan från 1785 gör det sannolikt att området vid den tiden användes som bete, förmodligen på grund av dess fuktiga och låglänta karaktär.

I norr grävdes schakt 9 i område som enligt ett överlägg av kartan från 1785 var platsen för en damm. Det närmare syftet var att hitta kanten på dammen. Emot förväntningarna påträffades inga indikationer på en tidigare damm i området. Djupet ner till steril undergrund var mindre än i schakten längre söderut. Sentida påförda massor påträffades ned till steril undergrund. Inga lämningar påträffades.

Kortfattade schaktbeskrivningar

Schakt 7. Inga lämningar i plan. Schaktdjup ned till steril undergrund: 2,0 meter.

Schakt 8. Inga lämningar i plan. Schaktdjup ned till steril undergrund: 2,4 meter.

Schakt 9. Inga lämningar i plan. Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,4 meter.

Schakt 16. Inga lämningar i plan. Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,4 meter.

Schakt 20. Inga lämningar i plan. Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,6 meter.

Schakt 29. Nedgrävning i norra delen av schaktet. Fyllningen innehöll sentida material, såsom tegelkross. I mitten av schaktet påträffades en rund och dikesliknande avvikande fyllning; det rörde sig sannolikt om naturliga variationer i kornfraktion och färg i undergrunden. I södra delen av schaktet påträffades ett smalt dike i östvästlig riktning. I det påträffades rest av röd tegelsten. Diket var förmodligen sentida. Schaktdjup ned till steril undergrund: 1,6 meter.

Sammanfattning av resultaten

Den arkeologiska utredningen i kv. Stenkrossen 2 och Råbykungen 3 kunde påvisa att upp till metertjocka lager med raseringsmaterial som lagts över hela området. I vissa områden har ingrepp på 1900-talet gjorts ned till morännivå och i andra områden finns äldre matjord och marklager kvar, fastän ofta infiltrerade av senare aktiviteter. Inga kulturlager som bedöms vara äldre än 1700- och 1800-talet påträffades. Ett mindre antal nedgrävningar påträffades i morännivå eller på en något högre nivå.

I kv. Stenkrossen 2 påträffades fem diken: fyra i norr (schakt 4, 10, 26) och ett centralt på ytan (schakt 24). I nordväst påträffades fem större nedgrävningar av oklar ålder och funktion (schakt 1, 3). Nedgrävningarna innehöll inget daterande material.

Fyra stolphål påträffades i kv. Stenkrossen 2. Två av stolphålen, längst i norr (schakt 26) och i nordväst (schakt 3) hade en mörk fyllning som kan indikera att de är eftermedeltida. Centralt i kvarteret påträffades två stolphål (schakt 23) med en ljusare och blekare fyllning som kan indikera hög ålder, medeltid eller äldre perioder.

I kv. Råbykungen 3 påträffades ett dike (schakt 7) med inslag av rött tegel. I övrigt påträffades inga äldre lämningar i plan i kvarteret.

Renritningar

Med tanke på det relativt stora antalet schakt och de få lämningar som framkom har endast ett urval av planer och sektioner renritats (Bilaga 1, figur 7–10). De schakt där lämningar framkom av nedgrävningar i plan har prioriterats.

Kulturlagerstatus

I både kv. Stenkrossen 2 och kv. Råbykungen 3 finns tjocka påförda lager från 1900-talet. Förutom tidigare brukad matjord, marklager och lager i sänkor påträffades inga äldre kulturlager. Det ska noteras att i flera av nämnda lager fanns indikationer på sentida infiltration. I ett par djupare och fuktigare svackor är bedömningen att förutsättningar förelåg för goda bevaringsförhållanden av organiskt material.

Förslag till fortsatta åtgärder

I utredningen framkom sparsamt med lämningar. Delvis kan det bero på sentida ingrepp. Förutom matjord och lager i enstaka sänkor påträffades inga kulturlager äldre än 1900-talet. Flera nedgrävningar i moränen påträffades: gropar, diken och stolphål. Samtliga nedgrävningar, förutom ett dike, påträffades i kv. Stenkrossen 2.

Förutom tegelkross i ett dike i kv. Råbykungen 3 (schakt 7) påträffades inget daterande material i nedgrävningarna. Samtliga diken och två av fyra påträffade stolphål kan antas ha en efterreformatorisk datering. I kv. Stenkrossen 2, längst i nordväst, påträffades gropar med oklar datering. Två stolphål påträffade mitt i kv. Stenkrossen 2 bedöms efter okulär besiktning av fyllningen vara medeltida eller äldre.

De påträffade lämningarna var koncentrerade till norra delen av utredningsområdet och bedöms vara spår av aktiviteter kopplade till den historiskt kända platsen för Lilla Råby bytomt, strax norr om utredningsområdet. Indikationer på bosättning i utredningsområdet var svaga. Av utredningsområdet bör norra delen prioriteras vid eventuella vidare åtgärder (Bilaga 1, figur 5). Den slutliga bedömningen är dock att den sparsamma förekomsten av lämningar innebär stor osäkerhet om den arkeologiska kunskapspotentialen vid eventuella vidare arkeologiska åtgärder. Om ytterligare information tillkommer kan bedömningen ändras.

Administrativa och tekniska uppgifter

Länsstyrelsens beslut, dnr	431-32007-2017	Fornlämning nr/art	RAÄ Lund 175:1
Socken/stad	Lund	Kulturens projektnummer	61000-619
Landskap	Skåne	Län	Skåne
Kommun	Lund	Trakt/kvarter/fastighet	Stenkrossen 2, Råbykungen 2, 3

Typ av exploatering	Nybyggnation och omgestaltning
Uppdragsgivare	Lunds kommun
Typ av undersökning	Arkeologisk utredning
Ansvarig institution	Kulturen
Fältarbetsledare	Mattias Karlsson
Övrig personal	Stefan Larsson
Fältarbetstid	180820 – 180831

Fälttid	
Arkeolog	109 h
Maskin	80 h

Undersökningens omfattning	
Yta	525 m ²
Kubik	750 m ³
Schaktmeter	328 m

Kostnad för arkeologi	
Projektleddning/administration	16 × 800 = 12 800 SEK
Byråinventering	40 × 800 = 32 000 SEK
Fältarbete	109 × 800 = 87 200 SEK
Rapportarbete	40 × 800 = 32 000 SEK
RTK-GPS/manuell digitalisering	9 dgr × 1000 = 9000 SEK
Förbrukningsmaterial	1 000 SEK
Summa:	174 000 SEK

Kostnad övrigt	
Maskiner	64 900 SEK exkl. moms
Bodar	–
Övrigt	–
Summa	64 900 SEK exkl. moms

Summa, faktisk	222 000 SEK exkl. moms
Summa, beslutad	296 435 SEK

Fyndmaterial (förvaring m.m.)	Inga fynd tillvaratogs
Arkivmaterial, förvaring	Kulturens LA-arkiv under fastighetsbeteckningen
Ritningar, dokumentation	1 planritning 1:100, 1 sektionsritning 1:20, 11 sektionsritningar 1:100.
Foto	30 digitala fotografier
Övriga upplysningar	–

Källor och litteratur

Arkiv

Kulturen, Arkeologiska arkivet

Lantmäteristyrelsens arkiv (se <https://etjanster.lantmateriet.se/historiskakartor>)

Databaser

FMIS = Riksantikvarieämbetets fornminnesregister, se www.fmis.raa.se

Tryckta källor

NL = *Necrologium lundense. Lunds domkyrkas nekrologium*. Utgiven av Lauritz Weibull. Lund.

LDLV = *Liber daticus lundensis vetustior*, utg. i *Libri memoriales capituli Lundensis : Lunde domkapitels gavebøger*. København.

DD = *Diplomatarium danicum*. København 1938ff.

LSL = *Lunds stifts landebok*, del I–III. Utg. av K. G. Ljunggren & Bertil Ejder. Skånsk senmedeltid och renässans nr 4–6. Lund 1950–1965.

Uppbördsjordeboken 1522 = se *Jordeböcker över Lunds ärkesätets gods vid medeltidens slut. Palteboken och 1522 års uppbördsjordebok*. Utg. av Gösta Johannesson. Skånsk senmedeltid och renässans nr 5. Lund.

Litteratur

Andrén, Anders 1984. *Lund, tomtindelning, ägostruktur, sockenbildning*. RAÄ & SHM rapport. Medeltidsstaden 56. Stockholm.

Balic, Ivan 1999. *Kv. Krusbäret 9, Lilla Råby. Arkeologisk förundersökning 1999*. Arkeologiska arkivrapporter från Lund, nr 83. Lund. Stencil i Kulturens arkiv.

Balic, Ivan 2001. *Kv. Apeln 6, Lilla Råby. Arkeologisk förundersökning 2000*. Arkeologiska arkivrapporter från Lund, nr 95. Lund. Stencil i Kulturens arkiv.

- Bevaringskommittén 1996: *Lund utanför vallarna*, del. II. Bevaringsprogram. Lund.
- Blomqvist, Ragnar 1978: *Lunds historia*, del 2, Nyare tiden. Lund.
- Borg, Henrik & Kristina Nilén 2007: *Industrimiljöer i Lunds kommun. Inventering, 2007*. Rapport 2007:65. Regionmuseet i Kristianstad/Landsantikvarien i Skåne.
- Ericsson, Gunilla. 2008. *Södra Esplanaden, Kastanjegatan och Skolgatan. Arkeologisk förundersökning 2005 och 2006*. Arkeologiska arkivrapporter från Lund, nr 326. Lund.
- Gardelin, Gunilla 2008: *Lunds medeltida stad. Arkeologiska förundersökningar 2003–2005*. Arkeologiska arkivrapporter från Lund, nr 320. Stencil i Kulturens arkiv.
- Guldåker, Aja 2013. *Kv Gylleholm 11 – Innerstaden 2:1, fornlämning 73, fornlämning 175, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2013*. Kulturmiljörapport 2013:25. Stencil i Kulturens arkiv.
- Guldåker, Aja 2015. *Fjärrvärme m.m. i Lunds kommun, Skåne. Arkeologiska förundersökningar 2010–11*. Kulturmiljörapport 2015:12. Stencil i Kulturens arkiv.
- Kronroth, Nicklas 2017: *Innerstaden 2:1, Lilla Råby bytomt, fornlämning nr 175, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2013*. Kulturmiljörapport 2017:37. Stencil i Kulturens arkiv.
- Lundberg, Anders 1999. Stencil, Kulturens Lundaarkiv, Apelgatan.
- Ohlsson, Anders 1954: *Stora Råby socken. Några anteckningar ur dess historia*. Lund.
- Wahlberg, Mats (red.) 2003: *Svenskt ortnamnslexikon*. Uppsala.

Kartor

- Beskrivning till kartbladet Lund. *Sveriges geologiska undersökning, Ser. Ad. N:o 2*. Stockholm 1953.
- Fosfathalten hos skånska jordar. Upprättad av Olof Arrhenius. *Sveriges geologiska undersökning Ser. C n:r 383*. Skala 1:100 000. Stockholm 1934.

Bilaga 1. Kartor och ritningar

Figur 1a. Utsnitt av den äldre jordartskartan (SGU) med fornlämningar.

Figur 1b. Förklaring till jordartskartan.

Figur 2. Karta framställd i samband med storskifte 1785 av Lilla Råby. Röda punkter och ljusröda fält markerar fornlämningar enligt FMIS.

Figur 3. Arrhenius fosfatkarta från 1934 på vilket har lagts registrerade fornlämningar (rött) enligt FMIS.

Figur 4. Lilla Råby bytomt. Renritning efter 1785 års storskifteskarta. På kartan har lagts det moderna gatunätet och kvartersindelningen. Arkeologiskt dokumenterade schakt är markerade med rött.

Figur 5. Lilla Råby bytomt. Renritning efter 1785 års storskifteskarta (underst) med det moderna gatunätet och kvartersindelningen (överst). Tänkt placering av arkeologiska utredningsschakt är markerade med rött. Geologiska provborrningar visar djup ned till morän.

Figur 6. Lilla Råby by och bymark enligt 1785 års storskifteskarta (LMS).

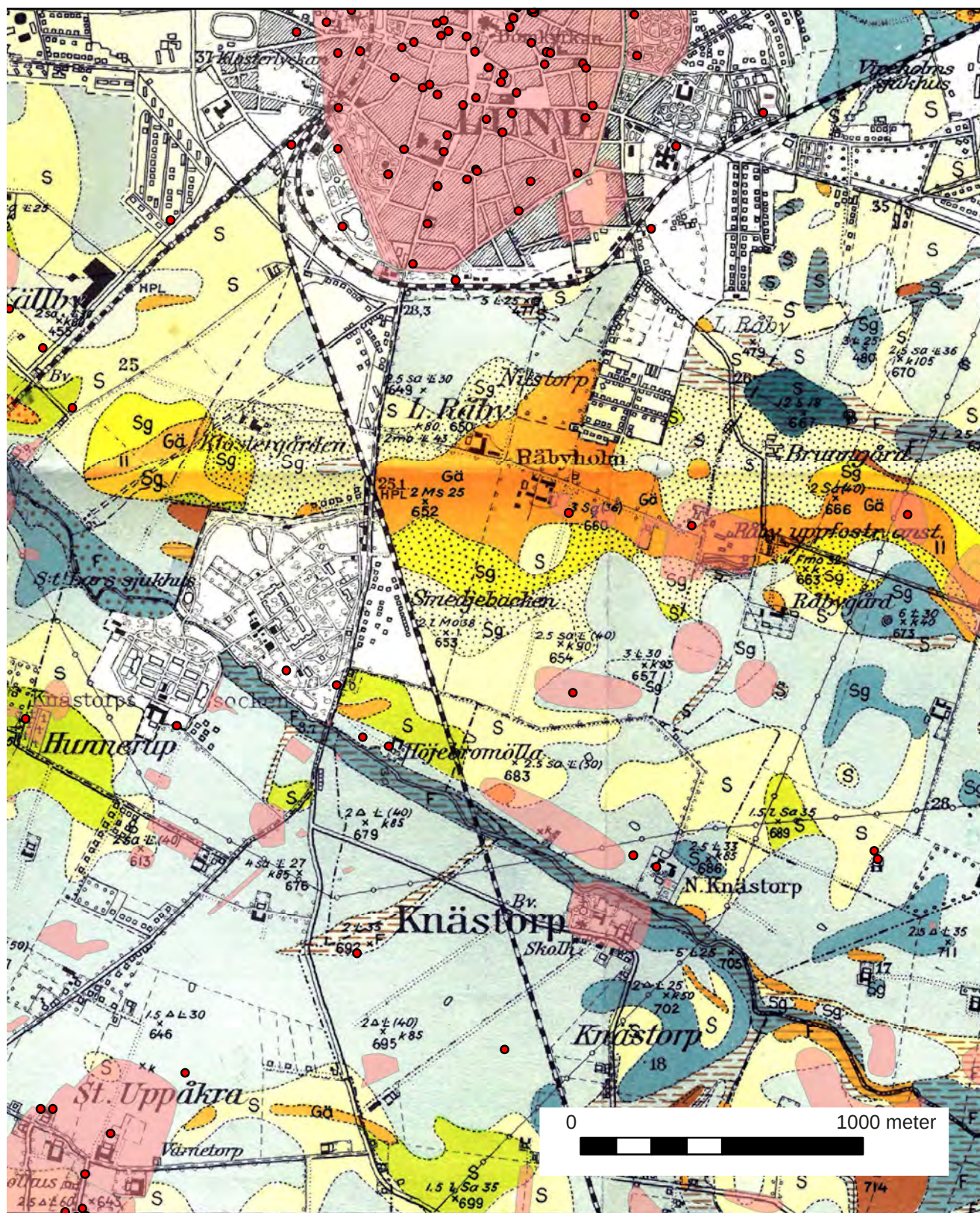
Figur 7. Planer och sektioner över schakt 1-3.

Figur 8. Schakt 1, Sektion mot norr.

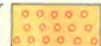
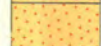
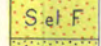
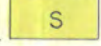
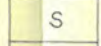
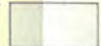
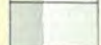
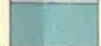
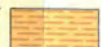
Figur 9. Schakt 4, Sektion mot söder.

Figur 10. Schakt 23, Sektion mot norr.

Figur 11. Schakt 26, Sektion mot norr.

Figur 1a. Utsnitt av den äldre jordartskartan (SGU) med fornlämningar (ljus rött) enligt FMIS.

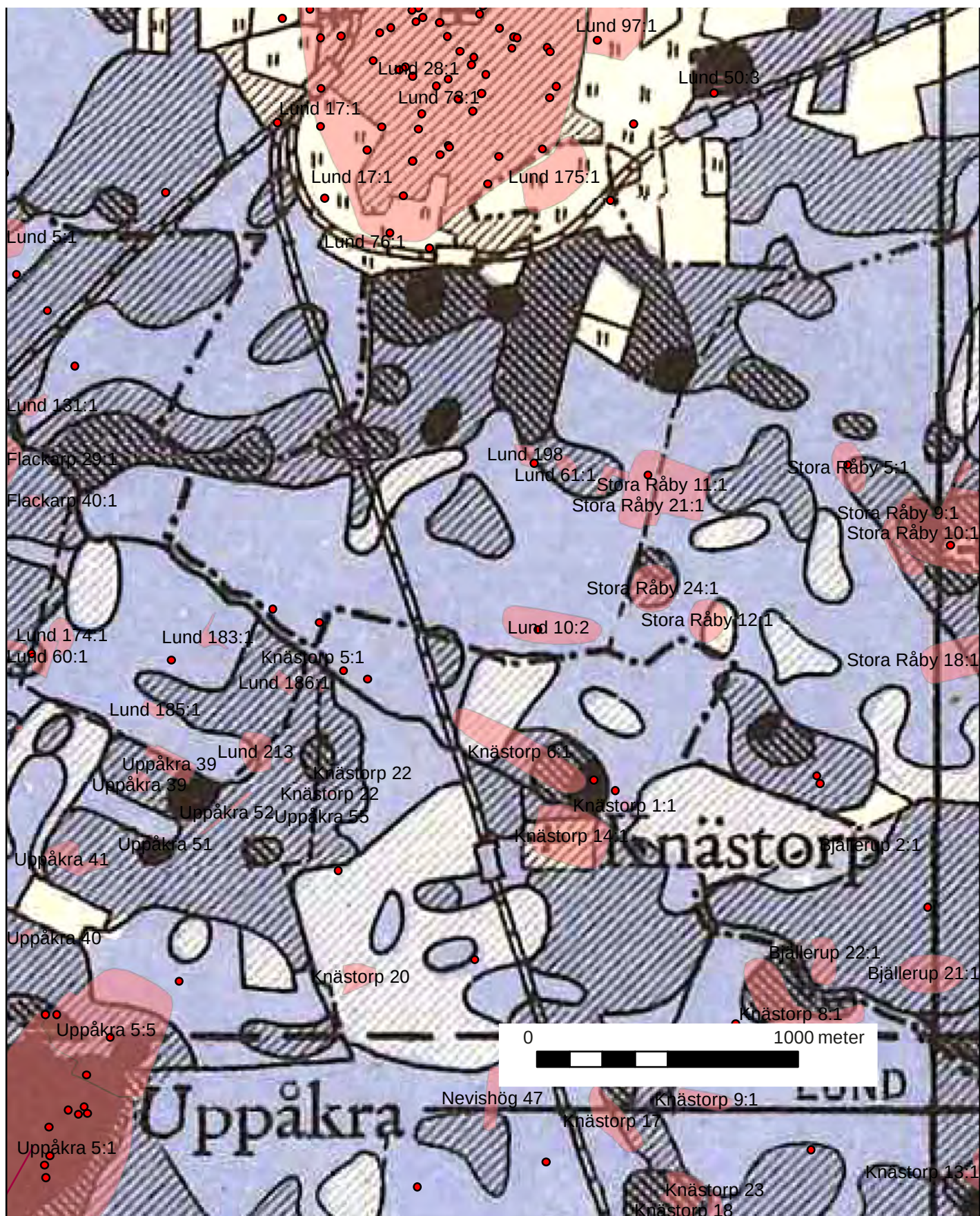
Petrografiska jordartsbeteckningar			
Signaturer vid provtagningspunkt			
Grus och sand		Gr	Grus
		Gs, Sa	Grovsand och sand
		Ms	Mellansand (lerfri- svagt lerig)
		"	" mindre än en meter, på lera
Mojordar el. finsandjordar		Gmo	Grovmo
		Fmo	Finmo
Leriga jordar		lSa	Lerig sand
		lMo	" mo
		lSa	Något stenig lerig sand, omlagrad morän
Lättleror		sa Æ	Sandig lättlera
		mo Æ	Moig "
		sa Æ	Något stenig sandig lättlera, omlagrad morän
		sa Æ	Sandig moränlättlera
Plastiska lerjordar		Æ	Lättare mellanlera
		Æ	Styvare "
		L	Styv lera
		Æ	Mycket styv lera
Dyiga och gyttjiga mineraljordar		dy Sa	Dyig sand
		dy L	" lera, t.ex. dyig styv lera
		w L	Gyttjig lera, t.ex. gyttjig styv lera
Organogena jordar		lKdy	Lerig kärrdy
		Kt, Kdy	Kärrtorv och kärrdy

Mullhaltsbeteckningar för matjorden			
Vikt-% mull			
I	= Mullfattig	< 2	Endast för sandjordar
II	= Något — måttligt mullhaltig	2 — 6	
III	= Mullrik — mycket mullrik	6 — 20	
sa M	= Sandig mulljord	20 — 40	
lM	= Lerig mulljord	20 — 40	
M	= Mulljord	> 40	

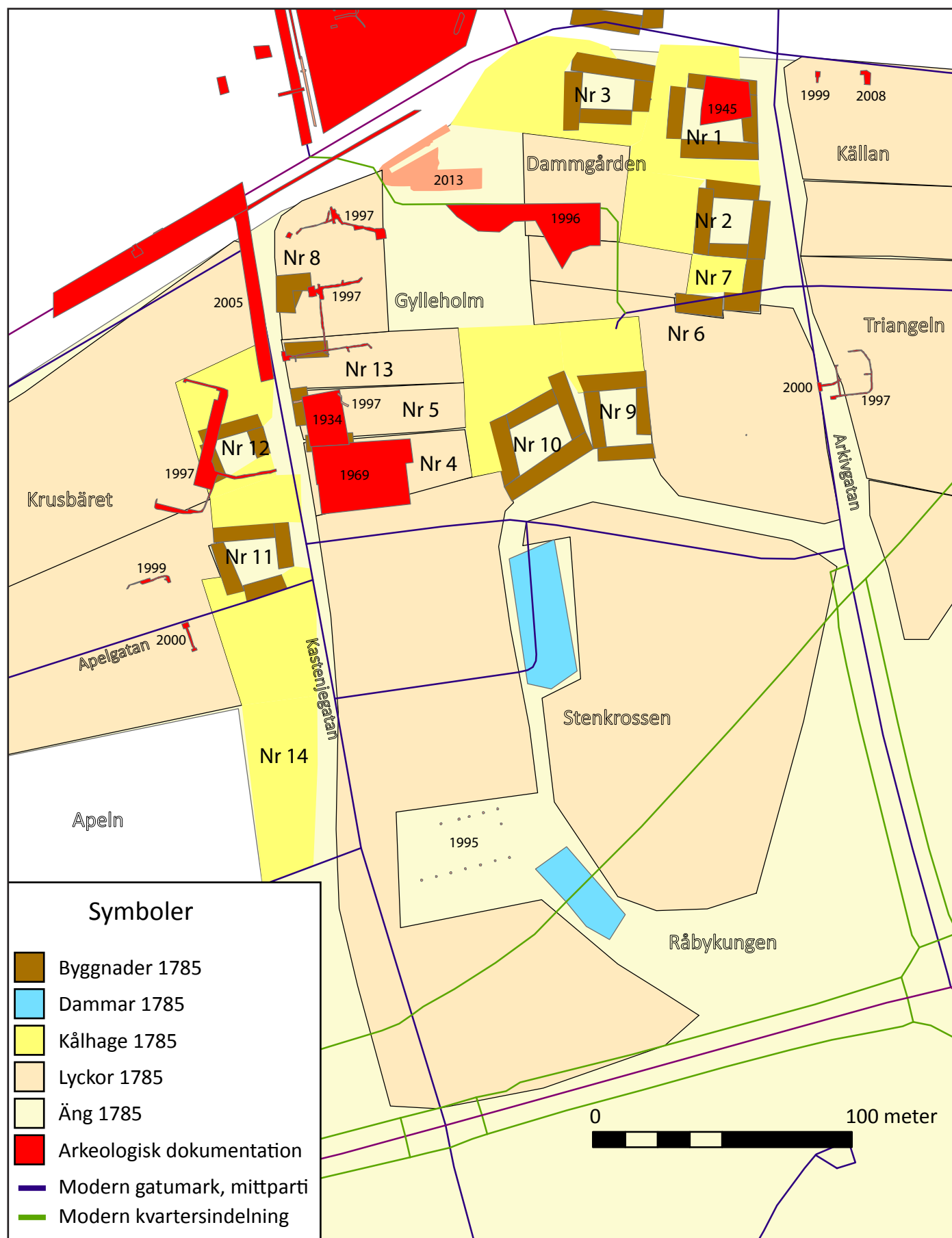
Figur 1b. Förklaring till jordartskartan.

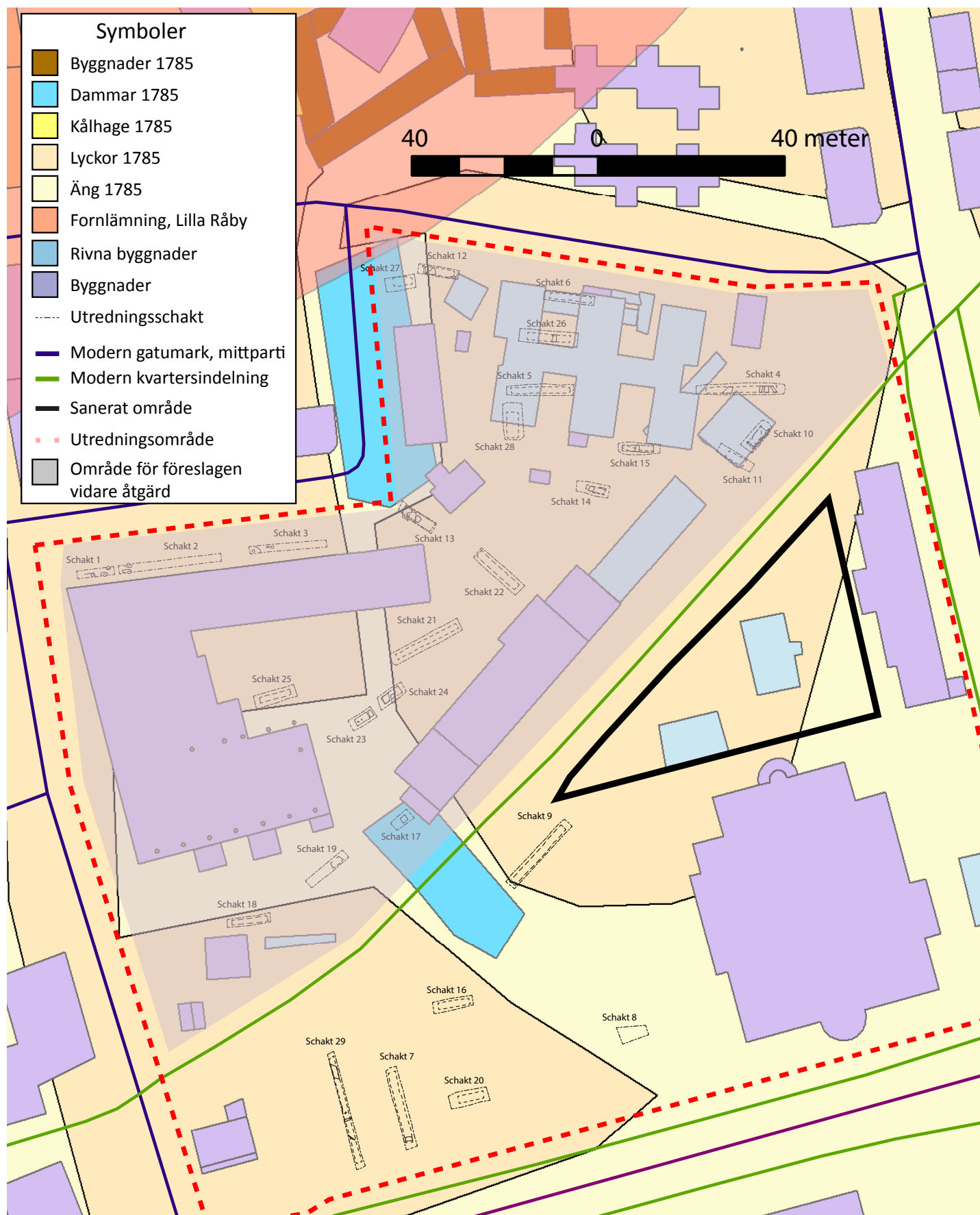
Figur 2. Karta framställd i samband med storskifte 1785 av Lilla Råby. Röda punkter och ljusröda fält markerar forn-lämningar enligt FMIS.

Figur 3. Arrhenius fosfatkarta från 1934 på vilket har lagts registrerade fornlämningar (rött) enligt FMIS.

Figur 4. Lilla Råby bytomt. Renritning efter 1785 års storskifteskarta. På kartan har lagts det moderna gatunätet och kvartersindelningen. Arkeologiskt dokumenterade schakt är markerade med rött.

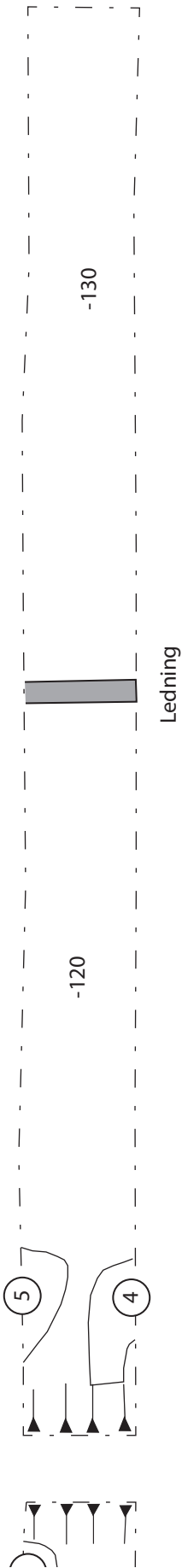

Figur 5. Lilla Råby bytomt. Renritning efter 1785 års storskifteskarta (underst) med det moderna gatunätet och kvartersindelningen (överst). Tänkt placeringar av arkeologiska utredningsschakt är markerade med rött. Geologiska provborrningar visar djup ned till morän.

Figur 6. Lilla Råby by och bymark enligt 1785 års storskifteskarta (LMS).

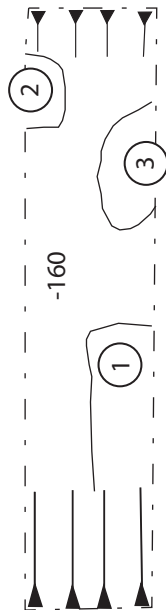
Schakt 2

Byggnad

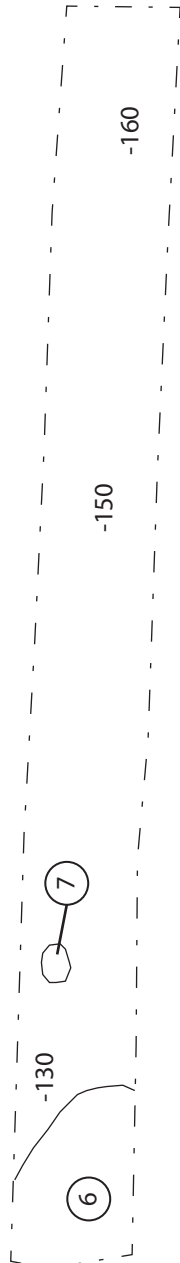
Schakt 1

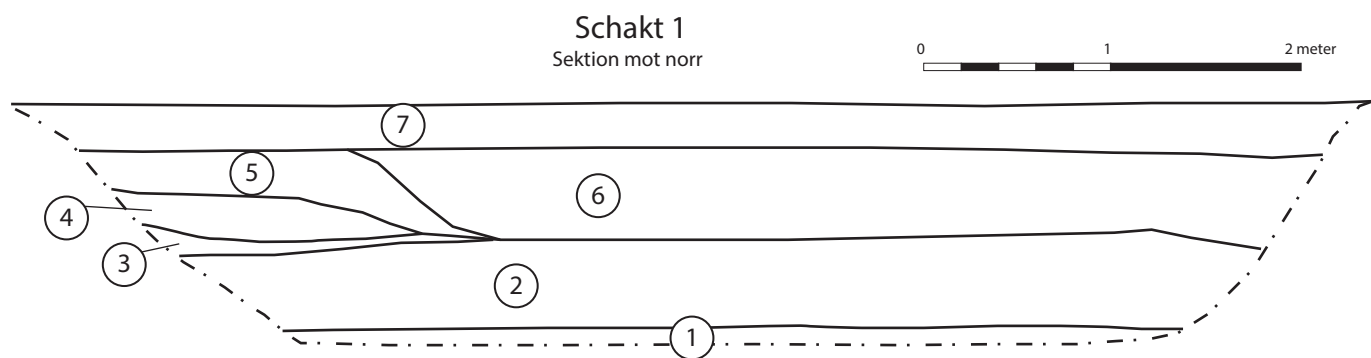
Beskrivning i plan, schakt 1-3

1. Nedgrävning. Distinkt kant i norr. Okänt djup och dimensioner. Fyllning: kompakterade, finkornig, lerhaltig silt utan inblandning.
2. Flack nedgrävning med sluttande kant i söder. Fyllning: kompakt lerhaltig silt utan inblandning.
3. Botten på yngre nedgrävning synlig i södra schaktväggen. Något diffusa kanter.
Fyllning: Ljust gråbrun lerblandad silt utan inblandning (kolprov)
4. Avlång nedgrävning, ca 60 cm, som svänger söderut. Ojämna kanter. Fyllning: ljusbrun, kompakt, lerblandad silt utan inblandning.
5. Fyllning i svacka av ljust gråbrun, kompakt lerhaltig silt utan inblandning.
6. Sättning i svacka, fylld med ljust gråbrun finkornig silt med rikliga inslag av småsten och sand. Recent.
7. Stolphål. Fyllning: mörkt brun finkornig silt, svagt sotig och med inslag av småsten. Djup ca 8 cm. Kolprov.

Schakt 3

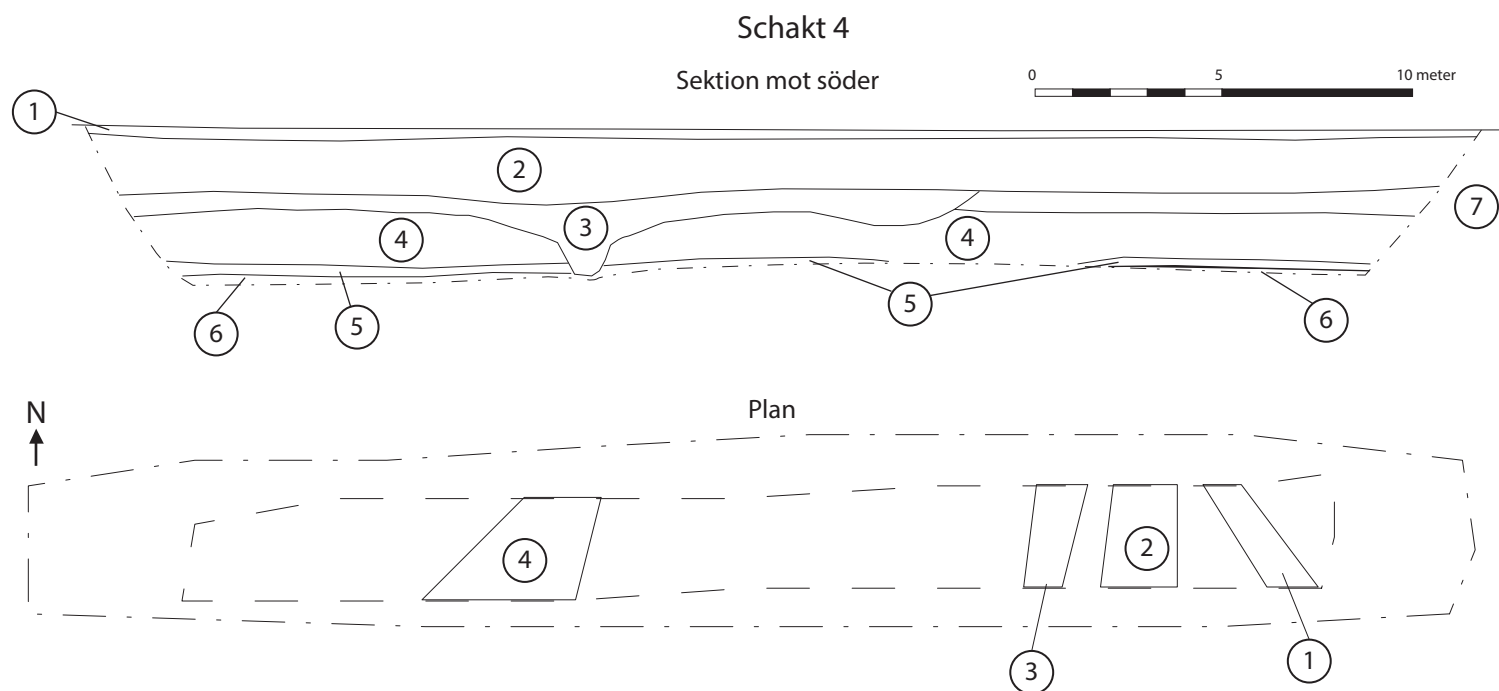

Figur 7. Planer och sektioner över schakt 1-3.

1. Gul beige lera kompakt lera.
2. Ljust gråbrun kompakterad silt med inslag av småsten.
3. Raseringsmaterial: gult tegel, buteljglas, sten och tegelkross.
4. Raseringsmaterial: rikliga inslag av kalkbruk.
5. Silt, tegelbrockor och kalkbruksklumpar.
6. Kalkbruk, kalkbruksklumpar, sand och enstaka tegelkross.
7. Matjord/gräsmatta.

Figur 8. Schakt 1. Sektion mot norr.

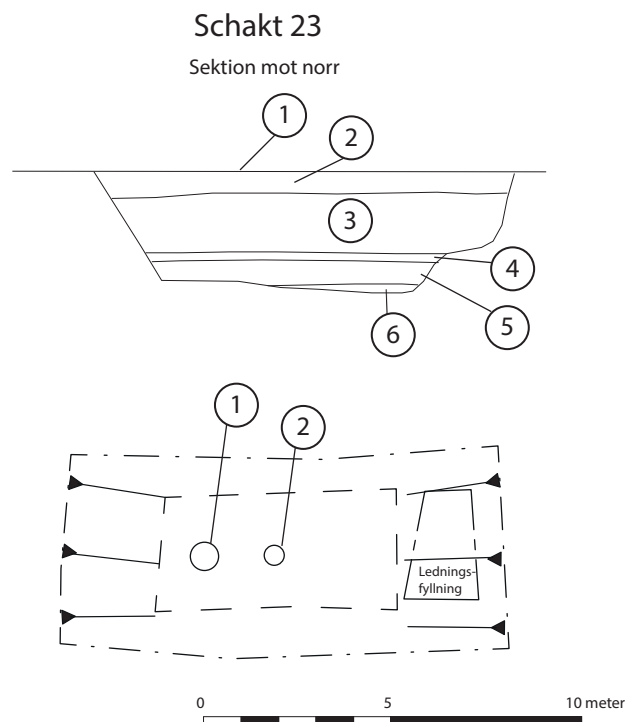
Schakt 4, sektion mot söder

1. Matjord.
2. Makadam, grus. Sentida.
3. Grus, brun. För paviljongsbyggnader?
4. Mörkgrå kulturjord, torrt, finkornigt, med mycket raseringsmaterial, rött och gult tegel, småsten, träkol. Raseringsmaterial i utjämningslager. Sentida.
5. Ljust brunt, finkornigt, kompakt, torrt. Förmodligen äldre matjord. Nedre del av matjord? Brukat fram till 1900-talet?
6. Gulbrunt, finkornigt, kompakt, torrt, lerigt. Halvmorän/morän.
7. Mörkbrun, sandhaltig jord, inslag av lite tegelkross, torrt, lite luckert, lite finkornigt. Utjämnings.

Schakt 4, sektion mot söder

1. Fyllning i rörschakt.
2. Förmodligen ett dike. Inga uppenbara kulturkomponenter. Svagt kulturpåverkad lera.
3. Dike. Enstaka bitar bränd lera, möjligen tegel. Svagt kulturpåverkad lera.
4. Recent nedgrävning.

Figur 9. Schakt 4. Sektion mot söder.

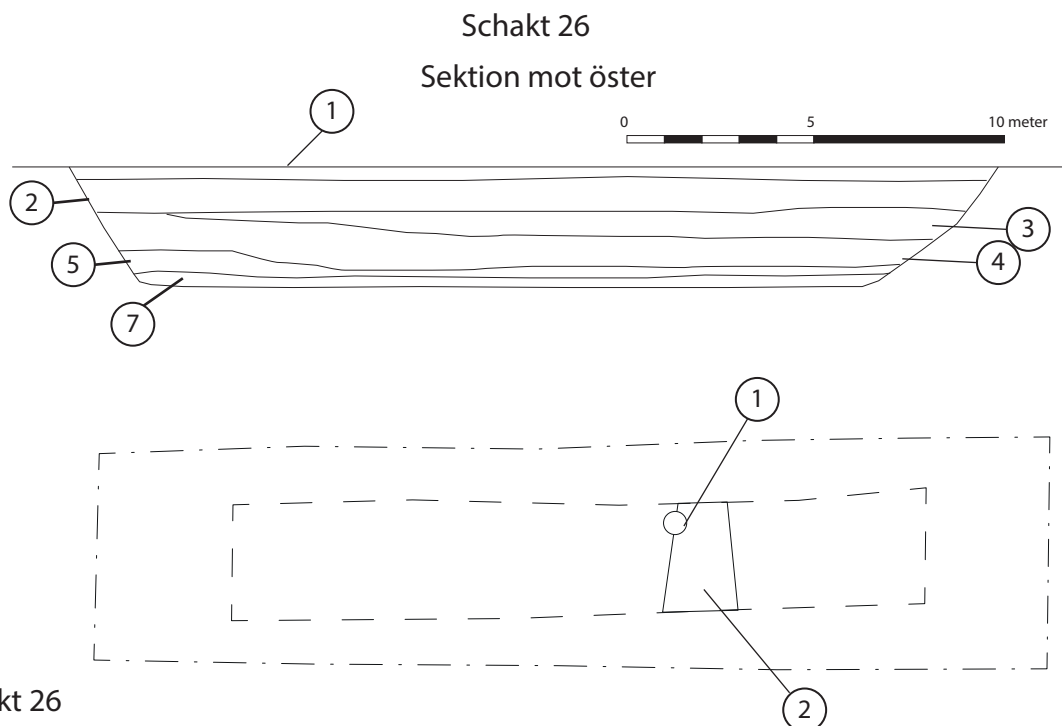
Beskrivning av sektion:

1. Asfalt.
2. Makadam.
3. Omrörd kulturljord, rött tegelkross, kalkbruk, slagg. Sentida utjämning.
4. Grå kompakt lera, lite fuktigt, fett, med inslag av lite rött tegelkross. Infiltrerat omrört utskikt..
5. Ljust brun finkornigt, fett, lite fuktigt. Inga tydliga kulturkomponenter. Nästanmorän. Gradvis övergång till renare morän.
6. Gul lera. Morän.

Beskrivning av plan:

1. Grå fet jord, lite fuktigt, ej kompakt, finkornigt, enstaka små kolprickar.
Botten av stolphål.
2. Ljust grå, lite sandig lera, inga kulturkomponenter, lite fuktigt, ej kompakt.
Stolphål.

Figur 10. Schakt 23. Sektion mot norr.

Schakt 26

Sektion mot öster:

1. Matjord. Brun.
2. Mestadels makadam och gul lera. Sentida utjämning.
3. Mestadels grå, brunt och beige blandat material. Möjlig stenläggning i väster. Sentida.
4. Melerad kulturjord med mycket tegelkross, grus, kalkbruk. Sentida utjämning.
5. Kulturjord: grått, finkornigt, kompakt, lite fuktigt, med inslag av enstaka röda tegelkross, lite kol. Matjord. Möjligen i omrörd i sen tid.
6. Kulturjord: brun finkornig, lite fuktigt, inga kulturkomponenter, som övergår till ljusare brungul lera mot botten.

Lämningar i plan:

1. Mörkt grå kulturjord, med inslag av träkol, bränd lera, förmodligen tegelkross. Ganska mörk fyllning, vilket kan tyda på hög organisk halt, vilket i sin tur kan tyda på att stolphålet är relativt ungt, gissningsvis eftermedeltida.
2. Brun lerig jord, inslag av bränd lera, lite träkol, möjligen lite tegelkross. Raka kanter, väldefinierat. Diket kunde ej uppfattas i sektionen, vilket kan tyda på relativt hög ålder, 200 år eller mer?

Figur 11. Schakt 26. Sektion mot norr.

Arkeologiska arkivrapporter från Lund har övergått i serien Kulturmiljörapporter fr.o.m. 2013.
I serien Kulturmiljörapporter har utgivits:

2018

- 2018:1 Kv. Klockaren 19, Dalby. Fornlämning 40:1, Dalby socken, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2017. Mattias Karlsson.
- 2018:2 Falsterbo 2:25 – Kyrkogatan, Falsterbo. Fornlämning 15, Falsterbo socken, Vellinge kommun, Skåne. Arkeologisk undersökning 2016. Ivan Balic.
- 2018:3 Fjärrvärme mm i Lunds kommun, Skåne. Arkeologiska förundersökningar 2012-2013. Aja Guldåker.
- 2018:4 Hunehals borg, Hanhals 4:31, fornlämning Hanhals 71:1, Hanhals socken, Kungsbacka kommun, Halland. Forskningsundersökning 2016.
- 2018:5 Kv Toppen 14, Lund. Fornlämning 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2017. Aja Guldåker.
- 2018:6 Kv Gråbröder 16, Lund. Fornlämning 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2015. Ivan Balic.
- 2018:7 Coyetgården och Stinsbostaden i Åkarp, Staffanstorps och Burlövs kommuner, byggnadsdokumentation 2017-2018. Henrik Borg och Carita Melchert
- 2018:8 Kv Domkyrkan 2 – Krafts torg, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2015-2016. Gertie Ericsson.
- 2018:9 Innerstaden 2:1 - Stortorget, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2015. Gertie Ericsson
- 2018:10 Arkeologisk utredning steg 1 inför fördjupad översiktsplan för Lund Sydväst (Källby), Lunds kommun, Skåne län. 2017. Jan Kockum och Johan Wallin.
- 2018:11 Kv Brunius 18, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk kontroll/undersökning 2016. Gertie Ericsson.
- 2018:12 Kv Tegnér 1, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2015 och geoteknisk undersökning 2016. Gertie Ericsson.
- 2018:13 Lunds domkyrka, kv Domkyrkan 1, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Geoteknisk undersökning 2016. Gertie Ericsson.
- 2018:14 Dalby 90:1, fornlämning Dalby 40:1, Dalby socken, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2018. Jan Kockum.
- 2018:15 Svanelucky 3, Astrografhuset, Lunds kommun, Antikvarisk medverkan 2015-2018. Carita Melchert och Erik Blomqvist.
- 2018:16 Galgevängen 1:20, S:t Jörgens park, fornlämning Lund 50, Lunds stad och kommun, Skåne län, arkeologisk undersökning 2016. Jan Kockum.
- 2018:17 Södra stambanan, delen Flackarp-Arlöv, Uppåkra socken, Burlöv och Staffanstorps kommuner, Skåne län. Arkeologisk utredning och förundersökning 2016. Ivan Balic.
- 2018:18 Kv Föreningen 16, kv Universitetet 1, kv Domkyrkan 1 och kv Historiska Museet 1, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2018. Jan Kockum.
- 2018:19 Innerstaden 2:1 - Nygatan, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2017. Krister Kàm Tayanin.
- 2018:20 Kv Städet 10, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2018. Jan Kockum.
- 2018:21 Kv Sankt Mikael 16, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Geoteknisk undersökning 2018. Aja Guldåker.
- 2018:22 Döbeln 8, Krognoshuset, Lund, Lunds kommun. Antikvarisk förundersökning 2018. Carita Melchert.
- 2018:23 Kv Sankt Måns 21, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Geoteknisk undersökning 2018. Aja Guldåker.
- 2018:24 Fastigheten Innerstaden 2:1, Mårtenstorget, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2018. Jan Kockum.
- 2018:25 Fastigheten Sandby 67:1 Byskolan, fornlämning Södra Sandby 93:1, Södra Sandby, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2018. Jan Kockum.
- 2018:26 Höör kyrka, Höör socken, Höörs kommun, Skåne. Antikvarisk medverkan 2018. Carita Melchert.

Tidigare nummer kan rekvireras från Kulturen, Kulturmiljöavdelningen

Telefon: 046-350406

E-post: arkeologi@kulturen.com

2018:27	Tegnér 1, Allmogehallen, Kulturen. Vårdprogram och underhållsplan 2017. Erik Blomqvist.
2018:28	Kv. Källan 10, fornlämning 175:1 (Lilla Råby), Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2018. Mattias Karlsson.
2018:29	Oppmanna 4:16, Kristianstad kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2018. Erik Blomqvist.
2018:30	Ängsö slottspark-Ängsö Gård 2:1, fornlämning 4:1, Ängsö sn, Västerås kommun, Västmanlands län. Trädgårdsarkeologisk utredning 2018. Aja Guldåker.
2018:31	Margretedalsområdet. Tullbommen 1, Margretedal 1–4 samt innerstaden 5:5, 5:7, 5:18 och delar av 2:1, Lund, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk utredning 2018. Stefan Larsson.
2018:32	Fjälkinge kyrka, Fjälkinge pastorat, Lund stift, Kristianstad kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2017-2018. Carita Melchert.
2018:33	S:t Peter 28, Ekska huset, Lund, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2018. Carita Melchert.
2018:34	Skegrie 14:11, Skegrie mölla, Trelleborg, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2018. Erik Blomqvist
2018:35	Kv Sankt Mikael 6, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2017. Jan Kockum.
2018:36	Skegrie 14:11, Skegrie mölla, Trelleborg, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2018. Erik Blomqvist
2018:37	Mölleberga kyrka. Arkeologisk vindsstädning och byggnadsarkeologisk undersökning av tornet 2018. Mölleberga kyrka, Uppåkra församling, Lunds stift. Gunilla Gardelin.
2018:38	Vapenhuset, Södra Sandby. Vapenhuset 2, 3, 4, 5, samt del av Sandby 67:2, fornlämning Södra Sandby 93:1, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2018. Stefan Larsson.
2018:39	Historiska museet 1, fornlämning 73, Lund, Lunds kommun, Skåne län, Schaktningsövervakning 2018. Stefan Larsson.
2018:40	Värpinge 17:26 och 18:1. Fornlämning 156:1, Lund, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2015. Johan Wallin.
2018:41	Innerstaden 2:1 - Mårtenstorget, Lund. Fornlämning 73:1, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2016. Krister Kåm Tayanin.
2018:42	Kv Klosterkyrkan 5, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2016. Johan Wallin.
2018:43	Kv Galten 13, 14, 15, 19, 27 och 28, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2018. Jan Kockum.
2018:44	Åkarp 3:2, fornlämning Uppåkra 53, Uppåkra socken, Burlövs kommun, Skåne. Arkeologisk undersökning 2016. Ivan Balic & Aja Guldåker.
2018:45	Kv Döbeln 8, Mårtenstorget, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2018. Jan Kockum.
2018:46	Östra Vallgatan, fornlämning Lund 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk undersökning 2016. Mattias Karlsson.
2018:47	Falsterbo 2:22, Falsterbo, fornlämning Falsterbo 15:1, Falsterbo socken, Vellinge kommun, Skåne. Arkeologisk kontroll 2016. Ivan Balic.
2018:48	Gödelövs kyrkogård, Gödelöv 25:1, Gödelövs socken, fornlämning 12:1, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning. Mattias Karlsson.
2018:49	Norra Nöbbelöv 6:3, Norra Nöbbelövs socken, fornlämning 24:1, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning. Mattias Karlsson.
2018:50	Kv. Stenkrossen 2, Kv. Råbykungen 2, 3, Lunds socken, fornlämning 175:1, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk utredning 2018. Mattias Karlsson.

Tidigare nummer kan rekvideras från Kulturen, Kulturmiljöavdelningen

Telefon: 046-350406

E-post: arkeologi@kulturen.com